

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κίνημα Αλλαγής

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Αθήνα, 25/6/2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ. κ. Υπουργούς (1) Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και (2) Εσωτερικών

Θέμα: «Απόλυτη προτεραιότητα μια σύγχρονη, συνεκτική πολιτική για τους ΤΟΕΒ και τους ΓΟΕΒ της χώρας»

Στην χώρα σήμερα εκτιμάται πως υπάρχουν περί τους 450 ΤΟΕΒ (Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων) και ΓΟΕΒ (Γενικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων), οι οποίοι διαχειρίζονται ένα μεγάλο μέρος των εγγειοβελτιωτικών έργων, όπως π.χ. αντλιοστάσια, διώρυγες, δίκτυα αγωγών υπό πίεση, ταμιευτήρες και δεξαμενές, που είναι απολύτως απαραίτητα, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες άρδευσης εκατομμυρίων στρεμμάτων αγροτικής γης.

Ενδεικτική είναι ωστόσο η νέα έκθεση ερευνητικής ομάδας της «διαΝΕΟσις», η οποία καταδεικνύει πως δυστυχώς πολλές από τις ανωτέρω υποδομές, που διαχειρίζονται οι ΤΟΕΒ και οι ΓΟΕΒ, στην κυριολεξία έχουν αφεθεί στην τύχη τους, καθώς οι Οργανισμοί αντιμετωπίζουν σημαντικά οργανωτικά και οικονομικά προβλήματα, όπως και προβλήματα υποδομών. Κι όμως, οι υποδομές που διαχειρίζονται οι ΤΟΕΒ και οι ΓΟΕΒ, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της εν λόγω έρευνας, αρδεύουν περί τα έξι εκατ. στρέμματα, δηλαδή το 45% του συνόλου της αρδευόμενης αγροτικής γης, συνεπώς έχουν άμεση σχέση με την συνολική κατανάλωση νερού στη χώρα.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως με το ν. 3852/2010 του Προγράμματος «Καλλικράτης» η αρμοδιότητα των ΟΕΒ μεταφέρθηκε στους ΟΤΑ και συγκεκριμένα στις κατά τόπους Περιφέρειες, οι οποίες ωστόσο - κι όπως η έρευνα σημειώνει - δυστυχώς κι έντεκα χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου δεν διαθέτουν ακόμη τις υποδομές, αλλά και το προσωπικό, με τα οποία θα μπορούσαν να υποστηρίξουν με εξοπλισμό ή επιστημονικά τους ΟΕΒ.

Παράλληλα, είναι γενικότερα γνωστό πως κατά τις δεκαετίες που πέρασαν, δεν έγινε επαρκής συντήρηση πολλών εγγειοβελτιωτικών έργων, με αποτέλεσμα οι εν λόγω υποδομές να έχουν φτάσει κυριολεκτικά στα όριά τους. Χαρακτηριστική της κατάστασης που επικρατεί είναι η συνηθισμένη πρακτική για πολλά δίκτυα να εκτιμάται η κατανάλωση του νερού στα αντλιοστάσια, με βάση την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος (!), κι όχι με βάση την καταγραφή των παροχόμετρων που είναι εγκατεστημένα, γιατί τα τελευταία δεν συντηρούνται (!)...

Επιπλέον, οι ερευνητές διαπιστώνουν ότι συχνά και άλλοι μηχανισμοί των δικτύων, όπως οι αεροεξαγωγοί είναι σε κακή κατάσταση, ενώ σημειώνουν πως σε ορισμένες από τις υποδομές έχουν αφαιρεθεί σημαντικά για τη λειτουργία τους εξαρτήματα, όπως ρυθμιστές πίεσης, περιοριστές παροχής, μετρητές κ.ά. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι τελικά ο υπολογισμός της εισφοράς για την παροχή αρδευτικού νερού που πληρώνουν οι αγρότες στους ΟΕΒ, να καθορίζεται συνήθως με βάση την εκτίμηση των αρδευόμενων

επιφανειών, κι όχι με βάση τον όγκο του νερού (!), με συνέπεια υπάρχει πολλές φορές υπερκατανάλωση νερού, αφού η χρέωση παραμένει ίδια ανεξαρτήτως κατανάλωσης. Αλλά κι από τη σκοπιά του κόστους του νερού άρδευσης, ενώ ο μέσος όρος είναι περίπου 4 λεπτά του ευρώ ανά κυβικό μέτρο, υπάρχουν ΤΟΕΒ των οποίων οι τιμές φτάνουν μέχρι και τα 30 λεπτά ανά κυβικό (!)...

Πέραν ωστόσο της φθοράς των υποδομών, η έρευνα επισημαίνει και το πολύ σημαντικό πρόβλημα της συχνά σχεδόν ολικής έλλειψης επιστημονικού προσωπικού, όπως οι γεωπόνοι, στους ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ, με αποτέλεσμα οι αγρότες να μην έχουν πρόσβαση σε εξειδικευμένες επιστημονικές πληροφορίες και συμβουλές, που αφορούν τη σημαντικότητα για την αγροτική παραγωγή διαδικασία της άρδευσης.

Δεδομένου ότι ο κλάδος της γεωργίας είναι ο κυρίαρχος καταναλωτής νερού στη χώρα, αφού υπολογίζεται πως περίπου το 80 έως 85% της συνολικής κατανάλωσης νερού σε ολόκληρη την Ελλάδα αφορά τη γεωργία.

Δεδομένου ότι η σημασία των ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ είναι τεράστια, όχι μόνο γιατί τα έργα που διαχειρίζονται έχουν κομβικό ρόλο για την αγροτική παραγωγή, αλλά και γιατί η κατάσταση με την οποία λειτουργούν έχει σημαντικό αντίκτυπο στην κατανάλωση του νερού συνολικά στην Ελλάδα.

Δεδομένου ότι όπως κι ερευνητές της «διαΝΕΟσις» χαρακτηριστικά αναφέρουν: «Η μεγάλη πλειοψηφία των εγγειοβελτιωτικών έργων δεν βρίσκονται σε καλή λειτουργική κατάσταση, αλλά απλώς σε κατάσταση επιβίωσης, η οποία είναι ασταθής και θα διατηρηθεί μόνο με τη βοήθεια νέων έργων» και πως «η κατάσταση αυτή θα χειροτερεύσει εάν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα για την επισκευή και συντήρηση των έργων».

Δεδομένου ότι η ίδρυση των ΤΟΕΒ και ΓΟΕΒ, ήδη από τη δεκαετία του 1950, επέτρεψε στους Έλληνες αγρότες να αυξήσουν σημαντικά την παραγωγή τους, και προκειμένου κάτι τέτοιο να συνεχιστεί, θα πρέπει να επενδυθούν, εκ νέου, για εγγειοβελτιωτικές υποδομές σημαντικοί δημόσιοι πόροι.

Δεδομένου ότι εν έτει 2021 η Πολιτεία θα έπρεπε να αντλεί αξιόπιστα δεδομένα για τη λειτουργία των ΟΕΔ της χώρας, ωστόσο σήμερα, βρισκόμαστε ακόμη σε πρωτόλειο στάδιο, αφού δεν γνωρίζουμε καν πόσοι ακριβώς είναι!

Δεδομένου ότι οι όποιες αναγκαίες μεταρρυθμίσεις πρέπει να γίνουν, θα πρέπει να έχουν ως κεντρική τους στόχευση τη μείωση του κόστους άρδευσης προς όφελος του πολίτη - καταναλωτή κι όχι την επιβολή νέων χρεώσεων εισπρακτικού χαρακτήρα.

Δεδομένου ότι λαμπρή εξαίρεση στα ανωτέρω αποτελούν οι ΟΕΒ της Περιφέρειας Κρήτης, οι οποίοι είναι αποδεδειγμένα οικονομικά βιώσιμοι με άρτια και πλήρως ελεγχόμενα αρδευτικά δίκτυα και με πρόσφατο έγγραφό τους - που μόλις εχθές το Κίνημα Αλλαγής σας κατέθεσε ως αναφορά στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου – αναδεικνύοντας την ανάγκη μιας σύγχρονης και βελτιωμένης νομοθεσίας με σκοπό την επίλυση των συσσωρευμένων προβλημάτων των εν λόγω Οργανισμών σε Πανελλαδικό επίπεδο.

Ερωτώνται οι συναρμόδιοι κ.κ. Υπουργοί:

- 1) Σε ποιες συγκεκριμένες ενέργειες σκοπεύουν να προβούν, ανά τομέα ευθύνης Υπουργείου, προκειμένου οι ΟΕΒ να αποτελέσουν ξανά αξιόπιστο εργαλείο διαχείρισης του νερού για την αγροτική παραγωγή της χώρας;

- 2) Σκοπεύουν να ενισχύσουν τις Περιφέρειες με το κατάλληλο προσωπικό, προκειμένου να βοηθήσει αποτελεσματικά στο έργο των ΟΕΒ;
- 3) Έχουν επεξεργαστεί το πως, από που και πότε θα διασφαλίσουν τα απαραίτητα δημόσια κονδύλια, προκειμένου οι υποδομές των ΟΕΒ να συντηρηθούν και να ενισχυθούν, έτσι ώστε οι εν λόγω Οργανισμοί να αποτελέσουν ξανά σημαντικό βραχίονα για την ανάπτυξη της εγχώριας αγροτικής παραγωγής, αλλά και της γενικότερης διαχείρισης του νερού στη χώρα μας, ιδίως υπό το πρίσμα της συνεχιζόμενης κλιματικής αλλαγής;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Ευαγγελία Λιακούλη - Ν. Λάρισας

Απόστολος Πάνας – Ν. Χαλκιδικής

Βασίλης Κεγκέρογλου – Ν. Ηρακλείου